

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2074/2020
04.12.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Матковић Стефановић и др Илије Зиндовића, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Небојша Црногорац, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Бошко Ковачевић, адвокат из ..., ради исплате дуга, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 4755/19 од 21.01.2020. године, у седници већа одржаној дана 04.12.2020. године, донео је:

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 4755/19 од 21.01.2020. године у делу у коме је потврђена пресуда Вишег суда у Сремској Митровици П 977/18 од 24.09.2019. године у ставовима 1, 2. и 3. изреке.

Образложење

Првостепеном пресудом Вишег суда у Сремској Митровици П 977/18 од 24.09.2019. године, у ставу првом изреке, одбијен је приговор застарелости потраживања. У ставу другом одбијен је приговор недостатка пасивне легитимације туженог. У ставу трећем изреке делимично је усвојен тужбени захтев па је обавезан тужени да тужиоцу исплати износ од 41.384,26 евра са законском затезном каматом од 01.09.2017. године до исплате у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан исплате. У ставу четвртом изреке одбијен је захтев тужиоца за исплату износа од 18.615,74 евра са траженом законском затезном каматом, захтев тужиоца за исплату законске затезне камате на досуђени износ за период од 17.03.2008. године до 31.08.2017. године, као и захтев тужиоца да се исплата досуђеног износа изврши у динарској противвредности по продајном курсу Народне банке Србије на дан исплате. У ставу петом изреке обавезан је тужени да тужиоцу плати трошкове парничног поступка у износу од 240.730,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате, док је захтев тужиоца за накнаду трошкова преко досуђеног износа одбијен. У ставу шестом изреке одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 4755/19 од 21.01.2020. године жалба туженог је усвојена, а жалба туженог је делимично усвојена. Првостепена пресуда Вишег суда у Сремској Митровици П 977/18 од 24.09.2019. године је укинута у

побијаном одбијајућем делу из става четвртог и у ставовима петом и шестом изреке, док је у ставовима првом, другом и трећем потврђена.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, у делу у коме је његова жалба одбијена и првостепена пресуда потврђена, тужени је изјавио благовремену и дозвољену ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побиијану пресуду у границама одређеним чланом 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11), па је утврдио да ревизија туженог није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредбе парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а на друге битне повреде одредаба парничног поступка није конкретно указано.

Према утврђеном чињеничном стању, правни претходник тужиоца (отац, сада пок. ВВ) у својству купца са туженим је закључио уговор о купопродаји непокретности (стана у изградњи) дана 17.03.2008. године. Уговорена цена за стан износила је 41.384,26 евра у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан исплате. Уговор је закључен у писаној форми, а потписи уговарача су оверени пред судом. У време закључења уговора продавац је имао положај предузетника и пословао је под именом СЗР „Зидар“ Шид (из регистра привредних субјеката је брисан дана 03.12.2008. године). Купац непокретности је платио продавцу укупан износ од 41.384,26 евра, у динарској противвредности, у неколико сукцесивних уплата на рачун туженог, у периоду од 18.03.2008. године до 28.03.2008. године. Такође је утврђено да је инвеститор градње стамбено пословног објекта била Општина Шид, док је продавац био извођач радова. Општина је прекинула финансирање градње и последично томе тужени није изградио зграду у којој се налази стан који је прометовао у корист оца тужиоца.

Код напред утврђеног чињеничног стања нижестепени судови применом члана 210. Закона о облигационим односима изводе закључак да је тужени у обавези да врати тужиоцу износ од 41.384,26 евра у динарској противвредности.

По оцени Врховног касационог суда, правилна је другостепена одлука у побиијаном делу.

Тужилац и тужени су били у облигационом односу, по основу уговора о изградњи стамбене јединице. Тужени се обавезао да изгради и преда у посед тужиоцу стан уговорених карактеристика, са гаражним местима, док се тужилац обавезао да му плати уговорену цену. Сагласно својој уговорној обавези, тужилац је авансно платио туженом, тада предузетнику, износ од 41.384,26 евра у динарској противвредности. Уплата је извршена на текући рачун, а тужени је наведену околност потврдио у писаној потврди од 17.03.2008. године. Непокретност која је предмет уговора није изграђена, нити је тужени вратио уплаћена средства.

Полазећи од наведеног, правилно је примењено материјално право када је тужени обавезан да тужиоцу врати авансно исплаћена средства на име испуњења

уговора. Као правни основ тужбеног захтева, односно релевантно материјално право у садржини побијане одлуке наводи се стицање без правног основа у смислу члана 210. Закона о облигационим односима. Прецизности ради, ревизијски суд указује да је између тужиоца и туженог постојао правни однос успостављен уговором о продаји стана у изградњи. Како је такав правни посао престао да важи раскидом, због неиспуњења, тада се враћање датог не остварује по основу стицања без правног основа, већ на основу правних последица раскида уговора у смислу члана 132. Закона о облигационим односима. Раскидом уговора правни основ извршених престација престаје да постоји (отпада) што јесте део законске дефиниције стицања без правног основа из члана 210. Закона о облигационим односима. Међутим, описану ситуацију тај закон регулише на посебан начин у члану 132, прописујући правна дејства раскида уговора у погледу извршених обавеза. Ова два правна основа имају исту природу, али се приоритетно примењују правила која правно питање третирају на посебан начин, а то су у предметном случају правила о реституцији услед раскида уговора.

Насупрот наводима ревизије, правилно је становиште нижестепених судова да утужено потраживање није застарело, сходно општем року застарелости из члана 371. Закона о облигационим односима. Ово, стога, што за потраживање које је предмет тужбеног захтева законом није прописан посебан рок застарелости, па следи да оно застарева у општем року од десет година. Није било места примени трогодишњег (субјективног) или петогодишњег (објективног) рока застарелости из члана 376. Закона о облигационим односима, јер предметно потраживање нема карактер накнаде штете.

На основу изложеног, применом члана 414. став 1. Закона о парничном поступку, одлучено је као у изреци ове пресуде.

**Председник већа – судија
Бранко Станић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**